

Stichting De Levende Delta

Stichting Red onze Polders

Philippine, 19 september 2019.

Aan de leden van Gedeputeerde Staten van Zeeland,

Aan de leden van Provinciale Staten van Zeeland,

Geachte dames en heren,

Op 10 mei jl. heb ik u namens Stichting “Red Onze Polders” en Stichting “De Levende Delta” deelgenoot gemaakt van onze zorgen met betrekking tot de extreme droogte in 2018 en het dreigende gebrek aan zoet water voor landbouw en natuur. Op die datum was er opnieuw een toenemend neerslagtekort vanwege te weinig regenval in de winter. Onze bezorgdheid op dat moment voor het jaar 2019 is, jammer genoeg, bewaarheid geworden. Toenemend neerslagtekort, resulterend in verdere daling van het grondwaterpeil, waardoor droogteschade in de landbouw en de natuur is opgetreden. In vrijwel alle natuurgebieden zijn beken, poelen e.d. volledig drooggevallen.

In reactie op het gebrek aan neerslag wordt op grote schaal, in polders waar nog zoetwaterbellen aanwezig zijn, met beregeningsinstallaties zoet water uit de bodem opgepompt, ter irrigatie van landbouwgewassen. Het aantal beregeningsbronnen, die bij het Waterschap dienen te worden aangemeld, loopt snel op. Klimaatwetenschappers geven aan dat zij verwachten dat droge periodes met hogere temperaturen vaker zullen gaan voorkomen.

In uw commissie Ruimte van 30 augustus jl. , is een brief van de ministers van I & W en LNW aan de orde geweest met als onderwerp “Programmatische Aanpak grote Wateren, prioritering maatregelen”. Een aantal tranches wordt onderscheiden; voor het terugbrengen van getij zijn twee tranches belangrijk, nl. Programma getij Grevelingen en getij Volkerak-Zoommeer. Vóór 10 oktober 2019 wordt een gecoördineerde reactie van het gebied door de ministers verwacht.

Opnieuw wil ik nu namens de genoemde Stichtingen de gevolgen van het toelaten van getij, dus toelaten van zout water, in het Volkerak-Zoommeer (VZM), onder uw aandacht brengen.

De situatie voor wat betreft de beschikbaarheid van zoet water is nu, door de al drie jaar durende extreme droogte, zodanig geëscaleerd dat de zoetwater voorraad in het VZM niet meer kan worden

gemist! Het oppompen van zoet water door de drinkwaterbedrijven, landbouw en proceswater voor industrieën, zorgt voor een enorme aanslag op de voorraad zoet water in de bodem. Recentelijk hebben ook de drinkwaterbedrijven de noodklok geluid over lagere afvoeren van de grote rivieren, met name de Maas, waardoor de concentratie van vervuilende stoffen toeneemt en het steeds moeilijker wordt om daarvan goed en betrouwbaar drinkwater te maken.

Als de zoetwatervoorraad in de bodem uitgeput raakt, en bij aanhoudende droogte dreigt dat binnen enkele jaren te gebeuren, zijn we volledig afhankelijk van de aanvoer uit de grote rivieren en de zoetwater buffer in het VZM. Het VZM is de op één na grootste zoetwaterbuffer in Nederland met externe toevoer. Vooralsnog zal de landbouw zich wel redden met kunstmatige irrigatie, maar de op zoet water gebaseerde natuur; bomen langs dijken en wegen, bossen, struiken, enz., waar normaal gesproken geen mogelijkheid van irrigatie aanwezig is, krijgen het zwaar! Nu al zijn op diverse plaatsen vervroegde bladval en andere verdrogingsverschijnselen waar te nemen.

In veel polders bevindt zich op grotere diepte zout water. Het zoete water bevindt zich daarboven. Door het Waterschap is de dikte van de zoetwaterlaag in kaart gebracht. Door het oppompen van zoet water komt het zout omhoog, wat funeste gevolgen kan hebben voor de bestaande natuur. In ontpolderingsprojecten wordt in de aangrenzende polders, dit proces nog versterkt door de druk van de zoute kwel door de inlaat van zout water.

Wij realiseren ons overigens terdege dat met alleen doemdenken en zwartkijken, goed bestuur niet is gebaat. We kunnen maatregelen nemen zoals in deze brief is aangegeven maar ook nieuwe technieken toepassen om de problemen te lijf te gaan. Het aanleggen van zoetwaterbassins is zo'n mogelijkheid, maar ook daarvoor is voldoende aanvoer en beschikbaarheid van zoet water noodzakelijk. Ook kan gekeken worden of het spuien van zoet water uit het VZM kan worden beperkt.

Zoutwaternatuur is niet uniek en aan biodiversiteit is geen gebrek, want 97 % van al het water op aarde is zout. Van de 3% aan zoet water is slechts 0,25% vrij beschikbaar water, het overige bestaat voornamelijk uit ijs. Houdt dat schaarse water vast en ga dat niet bewust verzilten. Het gaat niet om leuke dingen in deze tijd alleen, maar om het belang van toekomstige generaties.

Als we naar de toekomst kijken en ervan uitgaan dat de klimaatverandering doorgaat en we daarbij ons huidige welvaartsniveau willen handhaven, zullen onderzoeken naar verdergaande maatregelen, zowel technisch als financieel, noodzakelijk zijn. Maar laten we vooruitlopend daarop in ieder geval de huidige zoetwaterbuffer; het Volkerak-Zoommeer, koesteren en niet verzilten!

Wij hopen dan ook dat u in uw reactie naar de voornoemde ministers zult aangeven dat verzilting van het Volkerak-Zoommeer in deze tijden van klimaatverandering en extreme droogte een bijzonder slechte maatregel zou zijn.

Met vriendelijke groet,

Namens Stichting Red Onze Polders
secretaris

Namens Stichting De Levende Delta,
secretaris